

Tanker omkring Sjömanskorna

Bogen er for den dovne læser en romantisk fortælling om den uforudsigelige kærlighed, der rammer bondesønnen Niels fra Vallåkrog, da Miriama ud af ingenting dukker op som den skumfødte romerske gudinde Venus eller måske Afrodite, ved at repræsentere kærlighed, begær og store ønsker. Selv om Miriama ikke krydsede havet på en muslingeskal, så dukker hun pludseligt og uventet op i 1800-tallet et sted i Sverige sådan lidt på kanten af lands lov og ret. Eller man skulle måske sige der, hvor tro nok er baseret på den kristne overbevisning, men med masser af plads til hedenske symboler og narrative uden plads til sund fornuft og kun i stærkt begrænset omfang Kristen næstekærlighed. Som kærlighedsroman er Sjömanskorna en smuk fortælling om, hvordan kærlighed ikke kender grænser eller lader sig begrænse af sociale, kulturelle eller økonomiske barrierer næsten imod alle odds. Det er simpelthen rørende og smukt, hvordan kærligheden spirer mellem de to i en ellers modsatrettet og flertydigt og til sidst bizar kontekst. Selv om det er over tid, så er man som læser hensat til observation af allestedsnærværende sympatier og tiltæknings allerede fra side 14.

Jeg var gennem hele bogen stærkt bevæget af deres kærlighed og hvordan den udviklede sig i sit eget tempo for efterhånden at blive moden, stærk og jo næsten til det hinsidige. Det er bevægende at forstå Niels' kærlighed til Miriama 'indefra'. Super rørende beskrivelse af store følelser i en ung mand, og hvad de gør ved ham,

hans følelser, dømmekraft og beslutninger. I begyndelsen er det en klassisk beretning om en helt, der undsætter og redder en kvinde i nød. Men forfatteren tillægger også her en uudgrundelig men djævleblændt komplikation baseret på Miriama's herkomst og oprindelse; hendes vandel og religiøse ståsted som præsten slår fast. Hun er en overordentlig stor mundfuld som tilrejsende og kompetent 'anywhere' for et konventionelt og konservativt 'somewhere' bondesamfund med uudtalte krav om fuld konformitet og latent angst for alt der afviger, om det så blot er ting, der overrasker. Kærligheden mellem de to er den bærende kraft for min læsning, og selv om man fornemmer en vis portion sympati for de lokale landsbyboere og deres livsvilkår (eller måske er det blot en dygtig og præcis beskrivelse af "local folkore"), så opstår der allerede tidligt en vis uro hos læseren. For Miriama sætter landsbykollektivet under pres, og der opstår forskellige positioner, hver med deres opfattelser og fortolkninger af kvinden fra havet. Enkelte tydeligt nok til egen vinding ud fra afstumpet kynisme, mens andre blot næres af usikkerhed, flokmentalitet og generelt blot manglende empati og forståelse for den lidende fremmede.

Og det er måske her, at historien ikke kun (eller overhovedet) er en kærlighedshistorie i en fintmasket sædeskildring af bønder og en fremmed kvinde, men en tydelig og aktuel kommentar til indvandringsspørgsmålet i Sverige. Denne ramme for fortællingen giver perfekt god mening, når man først "opdager" de mange små

og enkelte begivenheder, der spidser til i takt med en ubehagelig og usympatisk fjendtlighed indtræder. Læserens sympati er naturligvis strikket ind i de to hovedpersoners kærlighedshistorie, og dermed vækkes gradvis en prikkende uro i maven helt tilbage til lensmandens første betragtninger om lov og ret. Hvis det er tilfældet, er det en overordentlig diskret men alligevel tydelig kommentar til bigotteri, xenofobi og magtssyge opportuniste. Historien er særdeles velkomponeret, fordi den tager læseren blidt ved hånden og fører ham langt ind i en svunden men alligevel aktuel tid. Stærkt litterært kneb.

Og selvfølgelig afslutningen. Vores helt dør ikke, men rejser til den fjerde dimension uden videre varsel. Efter enhver standard en af de mest overraskende slutninger jeg kan komme på, efter at have læst en del. Min fortolkning? Den er stadig i process, men den har aldrig forladt mit hoved. Og den besøger mig jævnligt. Elsker en god overraskelse, så ja, jeg elsker bogen Sjömanskorna. Stor tak herfra for din generøsitet. Jeg har aldrig fundet den spirituelle dimension nem tilgængelig, men altid attraktiv som et godt tankespind. Som er godt for sjælen.

Claus Kristoffersen